

Om ter dichtst bij de kazerne

Vereniging van brandweervrijwilligers vreest dat nieuwe krachten vinden moeilijk wordt

- ▶ Van de 16.000 brandweervrijwilligers zijn er nu 11.000 vrijwilliger
- ▶ Hervormingen verhogen ook voor hen de eisen
- ▶ Ze vrezen dat ook de passie zal verdwijnen

Jozefien VAN HUFFEL

Een stoel minder voorin, zeep en een papierverdeler achterin en achter elk rolluik het meest moderne materieel. De brandweer van Edegem heeft een vernieuwde wagen. Het is zaterdagvoormiddag, het enthousiasme waarmee de aanwezige mannen elkaar op nieuwe snuffjes wijzen, werkt aanstekelijk. „En wij zijn niet eens de ergsten. Een andere vrijwilliger kwam sinds de wagen terug is elke avond rechtstreeks van zijn werk naar hier.”

„Wist je dat een brandweervrijwilliger niet allereerst de naam van een nieuwe collega wil weten?“, vroeg David Poppe, vijftien jaar brandweervrijwilliger en sergeant, even voordien in de controlekamer van de kazerne. „Wij vragen eerst zijn adres. Woont hij immers dicht bij de kazerne dan ik, dan is hij er sneller en maak ik minder kans om mee uit de rijden. En een brandweervrijwilliger die een huis wil kopen, zoekt altijd dicht bij een kazerne. De passie gaat ver.”

Onlangs uitte de Vereniging van Vlaamse Brandweervrijwilligers (VVB) echter haar bezorgdheid. De passie komt in het gedrang, als gevolg van diverse aspecten van de brandweershervorming die in 2007 werd goedgekeurd en sinds 2015 wordt uitgevoerd.

Een hervorming was nochtans vereist, bijvoorbeeld op het vlak van vorming. „Doordat de officiële opleidingen niet zomaar veranderen, kregen we les met cursussen die tot dertig jaar oud waren, over toestellen die niet meer in gebruik zijn”, zegt Wilfried Herremans, korporaal met 37 jaar ervaring. Poppe: „We namen aspiranten echter ook mee naar buiten. Ze mochten niet veel doen, maar zagen alles gebeuren. En als we enkel nog moesten nablussen, lieten we hen een ademluchttoestel opzetten en mochten ze mee. Dat is gedaan met de hervorming. Nu volg je een jaar lang les vóór je mee mag. Dat vraagt meer motivatie.” Voor de nieuwe fysieke testen, die aan de opleiding voorafgaan, slaagt bovendien slechts de helft van de kandidaten.

„Ons brein zit straks in de technologie, maar ons hart krijg je er niet in”

De huidige vrijwilligers, meer bepaald officieren zoals Poppe, kregen door de hervorming meer taken. „We hebben wachtdiensten, organiseren oefeningen”, zegt hij. „Vier van onze officieren haakten sindsdien af, omdat ze dat niet kunnen combineren met werk en gezinsleven. En dat zien we overal in het land.” Toch wacht Kevin Coeckelbergs ongeduldig tot hij de cursus voor sergeant kan aanvatten. Hij is student handelsingenieur en al vier jaar brandweervrijwilliger. „Je mag toch ambitie hebben? Ik amuseer me hier.” „Nieuwe vrijwilligers zijn schaars, maar gedreven”, knikt Poppe.

Sinds de hervorming is België ook onderverdeeld in brand-

weerzones. „Vierendertig, en Brussel”, weet Coeckelbergs. Vroeger waren er gemeentelijke en regionale korpsen. „Het voordeel is dat we specialisaties kunnen verdelen in de zone”, zegt Poppe. „De brandweer van Kontich, hier vlakbij, heeft bijvoorbeeld een klimteam. Wij hebben een container die is ingericht met alles wat je nodig hebt bij instortingsgevaar, Wommelgem staat klaar als er iets misloopt met gevaarlijke stoffen.”

Pas nog maakten de vrijwilligers in Edegem kennis met een nieuw oproepingssysteem, dat volledig automatisch zal verlopen. De efficiëntie zal toenemen, maar voor Kevin Coeckelbergs is het jammer. „Ik ben lid van het korps in Lint, tot vóór kort een voorpost van Edegem, waar er minder oproepen zijn”, zegt hij. „Vorig jaar rukte ik zestien keer uit in Lint en achttien keer in Edegem, omdat ik toevallig in de kazerne was voor een vergadering of oefening.” Poppe: „Het brein van de brandweer zit straks in de technologie, maar het hart krijg je er niet in.”

En dus vreest de VVB dat er zich in de toekomst nog minder vrijwilligers zullen aanmelden. Minister van Binnenlandse Zaken Jan Jambon (N-VA) zou aan een campagne werken om dat te voorkomen. Het korps in Edegem vindt het alvast geen goed teken dat de nadruk steeds vaker ligt op de vergoeding die brandweervrijwilligers krijgen. „Vroeger vertelden we daar niet eens over, zodat nieuwelingen schrokken wanneer ze geld kregen. Nu is het het eerste waarover ze horen. Alsof dit een bijverdienste als een andere is.”

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be

STANDPUNT

Luk VANMAERCKE

Dialogoog

„Het is een oeroude politieke truc: reageer niet op wat iemand echt heeft gezegd, maar maak eerst een karikatuur van zijn woorden en val vervolgens die karikatuur aan. Zo'n manipulatie maakt het politieke en maatschappelijke debat kapot. Lieven Boeve weet er intussen alles van. De directeur-generaal van Katholiek Onderwijs Vlaanderen mocht aan den lijve ondervinden hoe het spel tegenwoordig wordt gespeeld. Een krant dikte zijn uitleg over de katholieke dialoogschool wat straffer aan, een politicus gaf er een opportunistische draai aan en bulderde dat dit model het einde van het katholieke onderwijs inluidt. Weg was de poging om constructief een toekomstvisie te ontwikkelen. Of toch niet?”

Nee, natuurlijk niet. De aanvallen op de katholieke dialoogschool waren grotesk, de realiteit blijft wat ze is: onze samenleving is veel meer divers dan voorheen en dat geldt ook voor het leerlingenbestand van het katholieke onderwijs. Treuren helpt niet, een werkbaar antwoord zoeken wel. De diversiteit begint of eindigt trouwens niet met moslims op school. De overgrote meerderheid van de leerlingen in het katholieke onderwijs bestaat niet uit moslims, maar uit jongeren die een vage en losse band hebben met het katholicisme. Ze zijn meestal gedoopt, vaak gevormd, maar zelden kerkelijk. Zelfs als er niet één moslim in ons land zou wonen, dan nog was de katholieke dialoogschool noodzakelijk om met die jongeren om te gaan.

In wezen is het concept eenvoudig. Elk woord in de benaming 'katholieke dialoogschool' heeft zijn belang. De school is katholiek, want dat is de levensbeschouwing en het waardenstelsel van waaruit ze vertrekt. Ze is ook dialoogschool, want ze beseft dat veel leerlingen niet of nauwelijks katholiek zijn. De zender verschilt dus van de ontvanger en precies daarom is dialoog noodzakelijk. Als de dialoog goed verloopt, wordt iedereen in zijn eigenheid gerespecteerd, maar krijgt iedereen tegelijk ook een portie christelijke waarden en kennisgeving met het katholicisme mee. Of jonge mensen daar finaal iets mee aanvangen, dat is een keuze die ze levenslang zelf moeten maken. Wat ze vandaag meekrijgen, kan trouwens ook over tien of twintig jaar opnieuw in hun leven opduiken. Niet elk zaadje ontkiemt en soms ontkiemt het met vertragen.

Het grootste obstakel in de katholieke dialoogschool is niet de islamitische leerling, want die begrijpt perfect wat geloven betekent. Nee, de achillespees zit bij de autochtone, door-en-door Vlaamse bewoners van de school, zowel leerlingen als leerkrachten. Sommigen beweren graag dat de islam een bedreiging is voor het katholicisme in onze contreien, maar de enige bedreiging vormen wijzelf. Als autochtone Vlamingen geen inspanningen leveren om zelf een katholieke identiteit vorm te geven, moeten we dan boos zijn op moslims, joden of hindoes die hun levensbeschouwing wel koesteren?

Hoe absurd is het dat mensen die zelf niet gelovig zijn nu luidkeels schreeuwen dat Lieven Boeve de katholieke identiteit te grabbel gooit? „Ik ben de enige die tijdens de discussie over de katholieke dialoogschool over Jezus sprak op televisie”, zegt Boeve in een interview op bladzijde 10 (zie *Dossier*). En gelijk heeft hij. Wie vindt dat het katholicisme in Vlaanderen een factor van betekenis moet blijven, kan beter in eigen hart kijken dan andersgelovigen aan te vallen.

De katholieke dialoogschool is een wijze en juiste keuze. Of ze finaal een succes wordt, hangt niet af van de moslims in onze scholen, maar van ons eigen vermogen om een geloofwaardig en hedendaags christelijk verhaal vorm te geven en door te geven aan de volgende generaties. Daarom is het goed dat het hervormde Katholiek Onderwijs Vlaanderen zijn scholen gaat ondersteunen via een dienst identiteit, kwaliteit en kadervorming. Wat we niet zaaien, kan niet groeien. Pinksteren is voorbij, maar de Geest gaf ieder van ons huiswerk mee: begeesterd zijn en anderen begeesteren. Zullen we daar eens wat meer werk van maken? ”

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be

Drie generaties brandweervrijwilligers in Edegem en Lint. © Jozefien Van Huffel